

[Rasmus Hansen.]

anstaltninger, som man, hvis Tingene var blevet haandteret paa en anden Maade, havde haft en Chance for at undgaa.

Bestemmelserne i § 9 om Bytning af Lejligheder uden Boligudvalgets Godkendelse er efter mit Partis Mening ikke rimelige. Derimod er jeg enig med den højtærede Indenrigsminister i, at Fremlejeafgiften til Ejeren bør nedsættes. Ministeren foreslaar, at den skæres ned fra 25 til 20 pCt. Mit Parti mener, at en kraftigere Nedsættelse er paakrævet, men det Spørgsmaal vil der formentlig blive Lejlighed til Forhandling om i det Udvalg, som jeg senere skal tillade mig at stille Forslag om.

Maa jeg dernæst gøre nogle Bemærkninger til Forslag til Lov om Leje. Den højtærede Indenrigsminister foreslaar her den væsentlige Ændring, at der gives fri Ret til Opsigelse af Fremlejemaal. Det maa jeg fraraade. Mit Parti tør ikke afvise den Mulighed, at en saadan Bestemmelse kan fremkalde et forøget Udbud af Værelser, men vi mener paa den anden Side at have Grund til Frygt for, at Ret til fri Opsigelse af Fremlejemaal i meget stort Omfang kan medføre camouflerede Fothøjelser af Priserne paa Værelser, og de er i Forvejen i et meget stort Antal Tilfælde meget høje.

Derimod er der en anden Ændring til Lejeloven, som i høj Grad er paakrævet, nemlig en Ændring, der vil gøre det muligt for Prisdirektoratet at gennemføre Kontrol med det saakaldte Sortbørsbyggeri. Der findes i Lejelovens § 34 en Bestemmelse, som fritager Nybyggeriet for Kontrol med Huslejen i 10 Aar fra Paabegyndelsen af vedkommende Ejendoms Opførelse. Bestemmelsen blev i sin Tid sat ind i Loven for at opmuntre det private Byggeri af beskæftigelsesmæssige Grunde, men Forudsætningerne for denne Bestemmelses Opretholdelse er efter mit Partis Mening ikke længere til Stede. Den virker nu kun som en ganske urimelig Beskyttelse af hensynsløse Spekulanters Forsøg paa skaanselsløst at udnytte Bolignøden og Knapheden paa Byggematerialer.

Med Socialdemokratiets Tilslutning er der gennemført her paa Rigsdagen en Lov om Støtte til Boligbyggeri. Denne Lovs Formaal er saa vidt muligt at bevare Lejeniveauet fra 1939 i Nybyggeriet. Det vil for Samfundet som Helhed være en stor Fordel, hvis dette kunde lykkes. Det vil i væsentlig Grad bidrage til, at Danmark ikke faar et for højt Omkostningsniveau, som maaske vil skabe afgørende Vanskeligheder for den danske Befolkning under Konkurrencen om

udenlandske Varemærker, men ogsaa Hensynet til Befolkningens Levestandard taler for at bevare en saa lav Husleje i Nybyggeriet som overhovedet muligt. Loven om Støtte til Boligbyggeri giver Mulighed for at opnaa billige Statslaan saavel til det saakaldte sociale Byggeri som til det private Boligbyggeri, men paa een Betingelse, nemlig paa den Betingelse, at Bygeomkostninger og Lejeniveau godkendes. Det er denne Betingelse, som de hensynsløse Byggespekulanter vil udenom. Paa en eller anden Maade er det lykkedes Sortbørsbyggeriet at fremskaffe en forholdsvis stor Part af de knappe Beholdninger af Byggematerialer, medens det Byggeri, dels for sociale Selskaber, dels af privat Art, som har til Formaal saa vidt muligt at bevare Lejeniveauet fra 1939, har stort Besvær og ofte uovervindelige Vanskeligheder ved at skaffe de nødvendige Materialer.

Det er selvfølgelig et uforsvarligt Forhold. Der er her overhovedet ikke Tale om, hvorvidt man fortrinsvis skal beskytte det sociale eller det private Byggeri; der er her Tale om, hvorvidt man skal tillade ikke alene det private Byggeri, som Rigsdagen har ønsket fremmet, men ogsaa det private Byggeri, som Rigsdagen ikke kan have nogen som helst Interesse i at se trives, hvis den ellers vil have Held med de Bestræbelser, der foranledigede den til i sin Tid at vedtage Loven om Støtte til Boligbyggeri. Saa længe vi har Knaphed paa Byggematerialer, er det efter mit Partis Mening ikke et urimeligt Forlangende, at disse Materialer først og fremmest stilles til Raadighed for det Boligbyggeri, som giver de bedste Boliger til de laveste Huslejer. Det kan vi ikke faa sikret ved en Ændring i Lov om Leje, men ved at stryge Stk. 2 i Lejelovens § 34 kan Rigsdagen give Priskontrollen en Mulighed for at øve Kontrol med det saakaldte Sortbørsbyggeri. Som det er nu, kan de hensynsløse Byggespekulanter, der har sat sig til Opgave at krydse de Bestræbelser, som foranledigede Rigsdagen til at vedtage Loven om Støtte til Boligbyggeri, gøre, hvad de vil. De kan betale en saa høj Grundpris, som det passer dem, de kan drive Finansierings- og Bygeomkostningerne saa højt op, som det passer dem, de kan forlange den Husleje som det passer dem, f. Eks. 150 eller 200 Kr. om Maaneden for en 2 Værelsers Lejlighed af daarlig Kvalitet. Det er mit Partis Opfattelse, og jeg tror ogsaa, det er Opfattelsen langt uden for de Kredse, som slutter sig til det danske Socialdemokrati, at denne Tilstand er uholdbar. Den giver Byggespekulanterne en